

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un sir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază

La

Abonament lunar

pentru Noemvrie st. v.

— cu prețurile din capul foii —
invită

Administrațiunea diarului „TRIBUNA“.

Sibiu, 2 Noemvrie st. v.

Guvernamentalii din Cluj s'au formalizat, pentru-că alegătorii români din Sibiu încheie adresa de aderență trimisă d-lui General Traian Doda cu cuvintele: „Dumneșeu se Te țină, domnule General, pe D-Ta, care ești adevăratul stălp al Tronului, al patriei și al națiunii!“

E peste puțină, — ȳic ei, — ca părții — mai inteligente a poporului român se nu-i bată în ochi minciuna groasă, pe care ultraiștii români o învăluiesc în asemenea frase sunătoare. E peste puțină, ca — dimpreună cu agitatorii — partea însemnată a populațiunii ce urmează să fie agitată se nu vadă și ea clar, că în multe chipuri poate se fie numit d-l Doda, numai stălp al patriei și al Tronului nu.

Întru susținerea acestei tese guvernamentalii din Cluj citează apoi enunțările făcute de Maiestatea Sa la Cluj și la Deva, și constată, că dl General Traian Doda s'a pus în contradicere cu aceste enunțări și astfel este dușman, ear' nu „stălp“ al patriei și al Tronului.

Nu facem parte din „partea mai inteligentă a poporului român“; nu sîntem dar' accesibili pentru resonamentul guvernamentalilor din Cluj.

Cât pentru enunțările făcute de Maiestatea Sa la Deva și la Cluj, ne-am pronunțat în mai multe rânduri.

Și din ȳi în ȳi tot mai mult ne încredințăm, că guvernul nu i-a făcut nici țerii, nici Tronului un bun serviciu, când a determinat pe Maiestatea Sa să facă acele enunțări. Dacă a creșut, că prin ele îi va muia pe Români, a dat încă o dovadă, că nu-i cunoaște pe Români: efectul e, că Românii, din contră, s'au îndârjit și au devenit mai „intratabili“,

ca se nu ne folosim de alt termin mai aspru.

Chiar trecînd cu vederea nemulțumirea, pe care au produs-o în masele poporului român sarcinile grele, miseriile administrative și atît de numeroasele abateri dela lege ale actualului regim, Românii chiar și numai ca Români sînt frămîntați din destul. E destul să fii Român, pentru-ca în țeara aceasta se te poată batjocori ori-și-cine, fără-ca să poți găsi undeva reparațiune. La direcțiile administrative, la judecătoria, pe uliță, la căile ferate, pretutindenea, unde vine în atingere cu „statul ungar“ ori cu societatea maghiară, Românul este întîmpinat cu dispreț, batjocorit, jignit în sentimentele lui naționale. Tot astfel organele de publicitate din regatul ungar pot se-i insulte, se-i batjocorescă pe Români, se-i trateze mai rău ca pe ȳigani. — Și nici odată încă nu li s'a dat Românilor satisfacțiunea cuvenită pentru provocările de felul acesta. Guvernul, care le tolează și prin aceasta le încurajază, va răspunde în fața țerii și în fața Tronului pentru urmările firesci ale lor. Pe noi lucrul nu ne privește mai departe: destul că ne facem datoria, îndemnîndu-i pe Români să-și păstreze bunul cumpet și cerem în fiesce-care ȳi să li se dea cuvenita satisfacțiune.

Dacă bărbății, care compun actualul guvern ungar, ar fi fost înțelepți, prevădători, preocupați de adevăratele interese ale țerii și ale Tronului, ei ar fi profitat de petrecerea în Ardeal a Maiestății Sale, pentru-ca să le dea Românilor satisfacțiunea, se-i domolească și se-i facă mai „tratabili.“

N'au făcut însă aceasta, ci, din contră, au voit se-i umilească pe Români.

Ei, bine! mai curînd ori mai tîrdu lumea se va pronunța, dacă ca buni și credincioși fii ai țerii, ca buni și credincioși consilieri ai Tronului au lucrat.

Convingerea noastră este, că mai bun și mai credincios fiu al patriei, mai bun și mai credincios consilier al Tronului este

Generalul Traian Doda, care a profitat de mandatul seu, pentru-ca să strige: „Maiestate, care Te-am servit cu credință pe câmpul de război și care în atîtea rînduri mi-am pus în joc viața pentru gloria Casei Tale, eu Te rog se-ȳi îndreptezi privirea spre hotarele orientale ale împărăției Tale, unde ai un popor de oameni războinici și credincioși, dar' agitați de o adîncă și generală nemulțumire!“

Generalul putea să tacă, precum tac și alții: tăcerea e și mai comodă, și mai profitabilă ca limbajul bărbătesc. Iubirea către națiune, către patrie și către Monarch nu l'a lăsat însă să tacă.

Eată de ce îi ȳicem: Ești stălp adevărat al patriei, al națiunii și al Tronului.

Nu al patriei maghiare, ci al celei comune, nu al națiunii maghiare, ci al celei române, nu al Tronului precum îl înțeleg Maghiarii, ci al Tronului la care privim toți cu de o potrivă iubire și de o potrivă încredere.

Constituționalitatea actuală, pe care guvernamentalii o pun mai presus de toate, ne-a sărăcit, ne-a demoralizat, ne-a învrăjbit și astfel a slăbit monarchia.

Generalul Traian Doda s'a pronunțat contra ei, fiindcă pune interesele prosperării, ale bunei înțelegeri și ale puterii monarchiei mai presus de toate.

În armata împărătească, care e scutită de înrîurirea „constituțională“, sîntem tratați cu toții de o potrivă, ca oameni egali, fiesce-care după vredniciile sale personale: este și pentru patrie și pentru Tron și pentru noi Români în-deosebi mai bine, ca așa, ca în armată, să fie în toate sferile vieții comune!

Eată patriotismul Românilor. El nu e constituțional, în sensul maghiar pentru-că guvernele, care s'au succedat în timp de douăzeci de ani, n'au știut se-i câștige pe Români pentru constituționalitate: reprezentantul patriotismului românesc e un general îm-

părătesc, care și-a petrecut zilele vieții ostentînd și luptînd pentru patrie și Tron, ear' nu vre-un demagog vorbăreț, care și-a consumat tinerețele plănînd revoluțiuni și conspirînd contra Tronului legitim.

Correspondență din Viena.

Viena, 12 Noemvrie n. 1887.

Comitetul delegațiunii unguresci pentru afacerile externe i'a dat contelui Kálnoky un vot de încredere. Maghiarii sînt deci mulțumiți cu alianța Germaniei.

În Praga însă a apărut o broșură cehică, care combate aspru alianța aceasta și organul cehic al dlui Rieger „Hlas Naroda“ își exprimă temerea, că Germania ar ave de gînd, a sili pe Austria la o capitulațiune politică și economică. Urcarea vămii germane pentru toate felurile de produse agricole e în fapt o lovitură crîncenă pentru agricultura austriacă. Prin aceasta piețele germane se închid așa ȳicînd de tot pentru agricultura austriacă.

Aceasta atinge cu mult mai simțitor pe Ungaria, Transilvania și Croația decît pe partea apuseană a monarchiei. Maghiarii totuși vor ține mult la alianța Germaniei, pentru-că numai sub protectoratul Germaniei se simțesc siguri în fața pericolului amenințător din partea Slavorilor și Romînilor.

La Berlin există intențiunea de a crea o relațiune mai strînsă cu Austria.

Pe când contele Iuliu Andrásy era ministru de externe, veni Bismarck la Viena pentru a realiza planul acesta. Contele Andrásy a dat ajutor tendențelor lui Bismarck.

Împăratul a conchemat atunci un așa numit „consiliu de coroană“, la care au participat toți archiducii, toți maresalii și consilierii intimi, și acest consiliu a declarat propunerile Germaniei de neadmisibile, pentru-că admiterea lor ar fi periclitat independența Austriei. Din aceasta cauză contele Andrásy a fost silit a-și da demisiunea.

Principele Bismarck n'a încetat a urmări realizarea planului seu, și dacă împăratul Austriei nu voește a recunoaște supremația Hohenzollern-ilor din libera sa voință, atunci trebuie se fie silit a o recunoaște.

Aceasta e ceea-ce vrea să ȳică „Hlas Naroda“, când își exprimă temerea, că Germania vrea să silească pe Austria spre capitulațiunea politică și economică, Hohenzollern-ii nu se simt

Foiața „Tribunei“.

Albușica.

— Poveste. —

De Ioan Moța.

(Urmare și fine.)

Colea când se însera
Cei pitici acas' venea
Și cum ei se spăriară,
Când și-acum de nou aflară
Pe frumoasa Albușică
Fata lor cea drăgălică
Jos pe vatră, că zăcea
Fără viață, vai de ea!
Iute sus o ridicară
Și tot trupu, căutară,
Dar' nimic nu mai aflară,
Nici ea nu se mai mișca
De viață semn nu da!
Acum ei se necăjiră
Pentru ea mult se măchîniră,
Nici de lucru nu lucrau,
Nici mîncare nu mîncau,
Nici vin dulce nu mai beau!

În a treia ȳi se gătă
Îngroparea se i-o facă,
S'o așede în loc sfînt,
Ca să doarmă în pămînt,

Dară unul dintre ei,
ȳise către frații săi:
— „Dragii mei, scumpii mei frați,
„Mergeți voi și îi gîtați
„Ei, de sticlă copârșeu
„Și-ascultați voi sfatul meu:
„În pămînt se n'o băgăm,
„Ci afară s'o lăsăm,
„Ici pe vîrful ăst de munte,
„Lîngă bradul fără frunte,
„Căci aci dac'o lăsăm
„Macăr moartă-o mai vedem!...
„Vedeți voi că-i tot frumoasă
„Tot așa-i de drăgăstoasă;
„De trei zile ce-a murit
„Ea nimic n'a vestejit!“
Frații lui îl ascultară
Și cosciugul îi gîtară
Și în el o aședară,
Ear' pe dînsul era scris
Precum dînsa a fost ȳis,
Cumcă-i fată de-împărat,
Ce de moarte a scăpat; —
Și cu litere-aurite
În cosciugul mîndru scobite
Era scris numele ei
De cei șapte mititei.

Acum ei se apucară
Și cosciugul aședară
Sus pe vîrful cel de munte
Lîngă bradul fără frunte,

Eară unul dintre ei
Din cei șapte mititei
ȳiua, noaptea o păzea
Lîng'al ei cosciug sedea!
Și pe munte cum zăcea
Cea fetiță frumoșea
Chiar și paseri s'adunau,
Rînd pe rînd de o plîngeau!

Și stătîu fetița mică
Frumușica Albușică
Mult, în al ei cosciug mic
Păzită de un pitic,
Dară tot nu vesteșea
Fața ei nu mai perea,
Ci că doarme se părea:
Fața albă ca de neaună,
Mîndră ca o vioreauă,
Ear' pe-obraz roșie era
Cât cu sânge sîmăna!

Într'o ȳi s'a întemplat
Că-un fecior de împărat,
În pădure a-noptat
La casa celor pitici
A celor șapte voinici;
El la ei se aședă
Peste noapte se culcă
Și multe le povestî
Cum ajunse el aci.
Dimineața se sculă
Și de drum ear' se gătă,

Dar' afară când eși
Eată frate, că zări
Cel cosciug cu fata mică
Cu frumoasa Albușică,
Ce zăcea acoperită,
Dar' tot mîndră, nepălită,
Cum e floarea cea-nflorită.

El pe copârșeu cetînd
Și așa cine-i sciînd,
Așa dragă îi părî
În genunchi cît el cădî
Lîngă ea lin se lăsă
Și cosciugul-i sîrută!
Spre pitici apoi se-ntoarse
Și cu voce mult duioasă,
Le grăi: — „Dragi oameni mici,
„Voi voinici șapte pitici,
„Dați-mi voi cosciugul mie
„Faceți-mi o bucurie,
„Că-ori ce cereți ve voi du
„Pentru fata frumoșea!“

Ci piticii îi răspund
Cătră el așa ȳicînd:
— „Cât argint e-n lumea mare
„Și cât aur e sub soare
„Pentru ea se-l căpătăm:
„Până vîi sîntem, n'o dăm!...“
Cel fecior greu se măchî
Și-așa earăși le grăi:
— „Dacă plată nu primiți
„Fiți buni dar' și mi-o cinstiți,

siguri în Germania, până când Austria va sta pe deplin independentă în dosul Germaniei.

Din cauza aceasta Austria trebuie silită, prin ajutorul Germanilor și al Maghiarilor să intre în o relație cu Germania, care se nu-i permite a participa la o combinație contra Germaniei. Războiul vamal, care îl poartă Germania are scopul de a sili pe Austria, a se lipi într-o legătură strinsă cu Germania. Maghiarii vor o astfel de legătură strinsă. Când partea apuseană a Austriei se va lega cu Germania, precum a fost aceasta odinioară, și când vor trimite așa numitele „provințe germane ereditare“ („deutsche Erbländer“) deputații lor la Berlin, precum i-au trimis odinioară la Frankfurt, atunci Maghiarii speră, că vor putea și mai fără a cumpăna domina în Ungaria, Transilvania și Croația și apoi visul lor de un mare-stat maghiar și-ar găsi realizarea finală. Aceasta e adevărată tendință a politicii maghiare, și pe această cale e împins contele Kálnoky de influința maghiară.

Din comitetul delegațiunii ungare au luat cuvântul maghiarii la desbaterea despre afacerile externe: Contele Andrássy, contele Apponyi, contele Széchenyi, Ludovic Csernátónyi, Iuliu Horváth, Max Falk; aceștia toți sunt capii și conducătorii maghiarismului. Nici un Român și nici un Slav nu s'a audiat! Și totuși și Români și Slavi compun majoritatea populațiunii ungare și delegațiunea ungară reprezintă întreaga Ungarie și nu numai pe Maghiari. Unde sunt deci reprezentanții Românilor și ai Slavilor—reprezentanții majorității populațiunii? Singurii reprezentanți ai națiunii maghiare la tot cazul n'au dreptul de a vorbi și de a decide în numele Ungariei întregi!

Revistă politică.

Sibiu, 2 Noembrie st. v.

„Reichsgesetzblatt“ din Viena publică patentul împărătesc, prin care se convoacă pe ziua de 24 l. c. dietele din Boemia, Dalmația, Galiția și Lodomeria cu Cracovia, din amândouă Austriile, Salzburg, Stiria, Carintia, Craina, Bucovina, Silesia, Tirol, Voralberg, Istria, Görz și Gradisca și apoi dieta pentru Triest cu giurul lui.

La același termin, pe când s'au convocat dietele provinciale, se termină și sesiunea delegațională. Sâmbătă și-au terminat comisiunile delegațiunii ungare lucrările lor, și cu începutul acestei săptămâni se vor începe ședințele plenare. Comisiunea bugetară austriacă are să mai iie la desbatere bugetul de război, creditul ocupațiunii și bilanțul; deoarece-înse între hotărârile ambelor delegațiuni de abia vor exista diferențe, încheierea sesiunii va pute să se întâmple cu ușurință la sfârșitul acestei săptămâni.

După-cum am fost anunțat și în numărul trecut, conferința vamală și comercială austro-ungară a ținut Sâmbătă o ședință în ministerul de externe din Viena. Obiectul consultării, care a durat patru ore și care se va continua încă, l-au format negocierile

convenționale cu Italia. Delegații ce s'au reintors dela Roma au formulat diferențele, pentru care trebuia să se întrerupă negocierile. Diferențele acestea se rapoartă parte la pozițiuni de ale tarifului vamal austro-ungar, parte la pozițiuni de ale tarifului vamal italian. Cât privește mai întâi pozițiile de categoria din urmă, vama pentru vitele cornute formează greutatea principală. Guvernul italian refuză încheierea convenției cu privire la această vamă și îndrumă la iminentele negocieri convenționale între Italia și Franța, la care vama pentru vitele cornute va juca un rol important. De altă parte există o diferență mare relativ la vămile pe cereale și făină. Austria cere să se stabilească prin convenție vama pe cereale de până acum, în vreme-ce Italia a urcat vama aceasta și refuză ori-ce stabilire convențională a ei. Tot atât de esențiale sunt greutățile ce există în privința alcoolului și a berii, mai departe în privința sticlei, și a hârtiei. Se vede deci, că în Italia încă e mare înrădăcinarea partidelor agrare. Și Austro-Ungaria va trebui de sigur să fie mai conștientă și să se ofere mai mult, decât intenționase la început. Îndată-ce conferința vamală austro-ungară va da delegaților noștri nouă instrucțiuni, aceștia vor pleca la Roma, spre a continua negocierile întrerupte.

Acum, când se pare, că vizita Țarului la Berlin e iminentă, oficiile de acolo au primit, se vede, ordin se accentueze și mai mult caracterul privat al acelei vizite. Ele declară, că înșiși presa rusească n'a încetat a caracteriza vizita de un act al necesității, și astfel și în Berlin se privește numai de un atare. Și se poate, că deprimarea în care se află actualmente curtea din Berlin, în urma stării sanitare a principelui moștenitor, nici nu e potrivită a o dispune pentru manifestațiuni politice.

Crisa din Franța devine tot mai acută. Cu toate că se pare, că dl Grévy numai atunci își va da demisia, dacă ancheta ar hotărî urmărirea judecătorească a dlui Wilson, eventualitatea demisionării devine tot mai posibilă, căci partidurile se ocupă deja în toată seriozitatea cu alegerea candidaților pentru postul de president al republicii. Intransigenții amenință cu revoluțiune și această amenințare oferă cel mai bun mijloc pentru o lovitură de stat sângeroasă. Ceea-ce face ca criza se fie și mai periculoasă, e în sfârșit faptul, că cu finea anului expiră mandatul unei terțialități a senatorilor. Și în fața agitațiunii, în care se află acum Franța, alegerile ce se vor face la 14 Decembrie n. pot se dee privilegiu la o mulțime de surprinderi curioase.

Românii și Maghiarii.

Cetim în „Românul“ din București:

Lucrurile merg din rău în mai rău în Transilvania.

Ungurii, fără să-și dea seama, au apucat pe calea, care îi va duce tocmai acolo, unde nici ei, nici protivnicii lor nu se așteaptă.

Surprinderea va fi mare din partea tuturor.

Într'adevăr, dacă ar voi să caute mijloace mai bune pentru a îndărji naționalitățile nemaghiare din Transilvania și în genere din toată Ungaria, Maghiarii nu le-ar găsi așa de potrivite cu acestea, pe cari inconștient le întrebunțează astăzi.

În ceea-ce privește pe Românii de preste munți, în cântăva vreme Ungurii au dat pentru a-i desnădăduși și a-i scoate din răbdare cea mai neclintită, preste un mijloc din cele suverane. Ungurul astăzi, fără rușine și fără temere întrebunțează față cu Românul batjocura, jignind printr'aceasta sentimentele cele mai scumpe și cele mai sfinte ale populațiunii române din Transilvania.

Până astăzi țeranul român rămânea rece și desprețuitor la cele mai multe din străgările și prigonirile ce Ungurul îl făcea să îndure. Sigur de superioritatea rasei sale, sigur, că cu timpul, nefăcând nimic alt, decât ceea-ce face astăzi, tot el va avé să rostească ultimele cuvinte ale soluțiunii finale, Românul sta locului fără ca să se îngrijească și să se treacă cu firea în fața sforțărilor de tot soiul ale administrațiunii maghiare.

La batjocură însă, țeranul român nu duce, nu rabdă, nu îngăduie de loc.

Românul, țeran sau tîrgoveț, are un sentiment de superioritate față cu vecinii sei, adecă cu străinii. Pe drept s'au nedrept, Românul se crede mai mare și de viță mai înaltă decât Bulgarul, Turcul, Neamțul, Ungurul, Sasul. N'avem decât a resfoi colecțiunile de literatură populară pentru a vedé în câte nenumărate-ori Bulgarul a scos luna din puț pentru a face pe Român să ridă; de câte-ori Ungurul a mâncat brăscule de pe marginea lacului; de câte-ori Turcul a plătit sau și-a pierdut cialmauă etc. etc. singur Românul, superior ăstor cipoare, face pe deșteptul în poeziile cântăreților necunoscuți ai poporului român.

Românul e slugă la Sas și totuși își ride de el în toate felurile și în toate împregiurările.

Deci țeranul român se crede superior Ungurului, în tot și în toate. Scene din viața de toate zilele probează această credință în modul cel mai expresiv și peremptoriu.

Correspondențele ce „Tribuna“ din Sibiu și Gazeta din Brașov primesc mai în toate zilele din diferitele comitate ale Transilvaniei, conțin probele de felul acesta.

Acest sentiment de superioritate, pe care Românul l'a avut în trecut și-l are și astăzi era ultima sa consolățiune în starea nenorocită în care trăea și trăesce. Acum, prin batjocura de multe feluri ce toată administrațiunea maghiară o întrebunțează cu naționalitatea română, acest sentiment este adînc jignit. De aceea, îndărjirea e mare și mai înflăcărată decât totdeauna.

Ungurii nu ved, nu aud, nu simt, nu judecă.

„E ceva putred în regatul S-tului Stefan“ ar dice Hamlet preumblându-se prin satele și orașele Transilvaniei.

Trebuie să scie diplomații, cari fac și desfac alianțele; trebuie să aibă în de aproape vedere oamenii de stat, cari se trudes a pune temeinice aședămintele păcii europene, că starea de astăzi a lucrurilor din Ungaria, de va continua pe calea aceasta, nici la bine, nici la pace, nici la împăcarea cel puțin a naționalităților nu va aduce.

Repețim și dorim a fi audți cât mai departe: lucrurile merg din rău în mai rău în Transilvania!

Cronică.

Maiestatea Sa Monarchul își va serba în Decembrie anul viitor jubileul de patruzeci de ani al domniei Sale. Cu această ocaziune, comuna Viena a hotărît să se bată o medalie comemorativă; schițele acestei medalii sunt desemnate de profesorii Scharff și Tautenheim. Pentru arangierea solemnităților s'a compus în capitala imperiului un comitet festiv sub presidența primarului Uhl; pregătirile se fac cu multă energie și devotament.

Distincțiune. Maiestatea Sa s'a îndurat prea grațios a conferi notarului public din Cluj Albert Dorgó titlul unui consilier regesc.

Numiri. Ministrul de justiție a numit de notar la tribunalul reg. din Caransebeș pe vice-notarul dela judec. cerc. din Orșova Nicolae Antal.

Statute aprobate. Ministerul de interne, sub Nr. 72,172 ex 1887, a provădut cu clausula de aprobare statutele reuniunii de pompieri din Șomcuta-mare.

Deschiderea liniei ferate Oradea-mare—Beiuș—Văscou și Szombatság—Dobrest, în urma concesiunii ministerului de comunicațiune, e hotărîtă pentru ziua de 14 Noembrie a. c.

Universitatea sâsească își va deschide a doua ședință a ei mâine Marți în 15 Noembrie a. c.

Incendiu. Ați la 11 oare înainte de amiază a izbucnit în strada Gușteriei un foc, care a mistuit un sopron și o clădire de fân de a brutarului Spielka. Pompierilor favorizați de un timp liniștit în scurt timp le-a succedat a localiza focul.

Curs de limba română a deschis în localitățile casinei militare din Timișoara dl profesor de limba română dela școala de cadeți de acolo Romulus Hauca pentru oficerii și cadeții din armata com. imp. și regală. Cuvântarea inaugurală ținută Miercuri seara în 9 Noembrie n. a. c. a fost ascultată cu multă atențiune și bine primită de numărul public. Deocamdată aceste prelegeri se vor ține de 2 ori pe săptămână.

Emigrare. Dl Ioan Drăgălina locotenent c. r. în reg. de infanterie Nr. 43 cu cerul de întregire Caransebeș, pe baza permisiunii ministeriale eșid din armata austro-ungară, va intra în aceeași calitate în armata României.

Portul postal. Dl George Țiunea, învățător gr.-or. în Vărădia și comisar școlar din incidentul, că pentru epistolele oficiale adresate lui în limba română a fost constrins a plăti portul postal îndoit, pe baza ordinațiunii ministeriale din 25 August a. c. Nr. 31,967, care dispune, ca corespondențele oficiale neadreseate în limba maghiară să se supuse post-portului îndoit, reeacă pe cei-ce stau în corespondență oficială cu dînsul, a se acomoda

„Căci eu fără ea în lume
„Nu pot să am zile bune,
„Nu pot nici cum să trăiesc
„Mai bine viața-mi sfîrșesc!“
Cei pitici se îndurară
Cererea lui ascultară
Și-i dădură cea fetică
Pe frumoasa Albușică;
Eară el le mulțumi
Și îndată porunci
La slugi pe umeri s'o ia...
Și se plece-apoi cu ea.
Acum veseli ei mergeau,
Tot cântau și fluerau
Prin pădurea cea umbroasă,
Cu fetița cea frumoasă.
Ci prin codru cum mergeau
Slugile se poticneau
Într'un lemn să-mpedecară
Și cu fata jos picară,
Și oh! Doamne ce minune,
Fata ear' e viuă-n lume!
Căci cum slugile-au picat
Așa ea s'a scuturat
Cât îndată i-a sărit
Veninosul măr din gît,
Eară ea se deșteptă
Din cosciug pe slugi strigă,
Ca s'o scoată iute-afară
Căci e viuă-acuma eară!
Ci-n laturi când căută
Spăriată întrebă:

— „Doamne, Dumnezeu meu,
„Unde sînt?... unde sînt eu?...“
— „Tu te afli 'n brațul meu,
„Brațul iubitului tîu!“
Dise fiul de-mpărat
Și pe ea o-a mbrățișat;
Și o duse el cu sine
Între vorbe dulci și line
Într'un loc prea minunat,
Ce în doine e cântat:
La al taică-sau palat!..
Și aici cum sosit
El începe-a-i povesti:
Cum prin codru a umblat
In cosciug cum o-a aflat,
Pe pitici cum i-a rugat
Pân' cosciugul i-l-au dat,
Apoi cum i-s'a-ntemplat
De ea ear' a înviat; —
Pe-al său braț apoi o ia
Și-n ton blând îi dice-asa:
— „Fii tu dragă fericită,
„Eu te am așa iubită
„Ca pe nime pe sub soare,
„Ca pe nime 'n lumea mare,
„Căci încă te îmbră
„Ca să fii a mea soție!..
Și Albușica-l asculta
Și de el mult îi plăcea,
Cu el mîna și-o stringea
Și ea se învoia.
Și cum ei se învoia

Un ospet mare gătira,
Cât la el se adunara
Domnii toți din astă țeară
Și trei zile s'ospetară!..

*

La acest ospet chemasé
Și pe mara 'mpărăteasă;
Ea de-ospet se și gătă
Măndru tare se mbrăcă,
Spre oglindă se 'ndreptă
Și așa o întrebă:
— „Oglindută sciutoare
„De frumseță spunătoare
„Spune-mi mie-adevăr
„Prin al tîu graiu minunat,
„Acum care-i mai frumoasă
„Și în țeară mai aleasă?“
Ear' oglinda i răspundea
Cătră ea dicend așa:
— „Precum mie 'mi-s'arată
„Prin vedere fermecată
„Tu ai fi cea mai frumoasă
„Și în țeară mai aleasă,
„Dară mica Albușică
„De mii de-ori e mai voinică,
„Albușica 'mpărăteasă
„De mii de-ori e mai frumoasă,
„Și în țeară mai aleasă!“
Când ea asta audea
Începă a blăstema
Cât ei gura îi lua,

Și așa se mîniase
Cât era se stee-acasă,
Dar' silită fu să meargă
Căci ea vră ca să se 'ncreadă
Și cu ochii sei să vadă,
Că-Albușica cea frumoasă
Cum ajunse 'mpărăteasă.
Spre ospet ea se 'ndreptă,
Și în casă când intră
Pe-Albușica când zări
Pașul iute își opri
Și stetea ea înlemnită
De mînie 'ncremenită!

Dară ce-o aștepta oare
Pe urita vrăjitoare?
Pe ea, frate-o așteptau
Păpuși de fer, ce ardeau
În foc până ce 'nroșeau,
Eară roșii când erau
Ca și jarul de luceau:
Pe ea iute-o apucară
Și cu ei o încălțară,
Și la joc 'mi-ți-o luară
Și atât o tot jucară
Fână toată se 'nscrumi
Și 'naintea lor muri!
Ce-au pățit și mai departe
Nici eu deu nu mai știu, frate!
Brad, Iunie 1887.
(După Ferd. Schmidt.)

acestei ordinațiuni, căci el nu mai poate plăti post-porturi îndoite.

*

Maghiarizare. În Orșova, la școala civilă de stat, școlarii sînt în majoritate de religie gr.-or. Directorul acelei școli de religia rom. cat. în lipsa unui preot gr.-or. a început însuși a da instrucție din religie școlarii gr.-or.

*

Sbuciumări patriotice. Codita patriotică din Arad nu-și poate astîmpăra visurile sale de a maghiariza cât de grabă pe Românii din Bănat și Crișiana. Acum în urmă s'a plîns amar, că în școlile confesionale gr.-or. din comitatul Aradului, limba maghiară este cu totul disconsiderată. Zelosul revisor școlar, dl Arpad Varjassy a avertizat pe directorii confesionali ai școlilor române; cu toate acestea însă nimic, sau aproape nimic nu s'a făcut pentru propagarea limbii maghiare. Mai tîrziu apoi ministerul de culte printr-o circulară oficială a invitat pe toți arhierii români, ca se intervină pentru respectarea legii instrucțiunii primare. Cu durere trebuie să vedem — continuă codita, — că chiar și arhierii români nesocotesc legile și ordonanțele ministeriale. Denunțăm aceste guvernului nostru.

*

Care pe care? Diarul cehic „Narodni Listy” serie un prim articol despre soartea celor șesedeți de orfani slavi din comitatul Trencin, pe cari i-au primit Maghiarii s'e-i crească. Din acest articol reproduce „Pester Lloyd” următorul pasagi: „Humanismul maghiar s'e-i iee gîndul dela acest mod barbar de a răpi băieții din brațele mamelor lor și de a-i scoate din vetrele lor cu pumnii și cu biciul, numai ca să crească din ei Maghiarii buni pe puste Ungariei, numai ca să reinvieze și împropeteze prin sîngele lor sînțos corpurile maghiare cele corupte și enervate prin exagerări, corpuri desecate și desparate pentru viitorul lor. Să privească aceasta societate morală, care distruge și nimicesce vieți familiare, să privească în ochii creștinismului, în fața Europei culturale și să vadă, că ea calcă sub picioare conștiința dreptului, joacă un joc fără lege și Dumnezeu față cu cele mai sfînte sentimente ale unui popor, care e mai conservat și în privința morală și fizică mai mult decît stăpîniții săi cei slăbănogiți, un popor, care e de mii de ori mai conșcui de sine decît aceea, cari îl domnesc. Și cu atari mijloace neamurile, revoltătoare ne mai pomenite, cu atari tiranisări și torturi socot Maghiarii, că vor pute cîștiga pe Slavii transilvani pentru programul supremației lor? Noi credem încă, credem în dreptatea tribunalului istoriei lumii; orfani slavi de bună seamă își vor afla cîndva și răsunători”. Acest pasagi îl reproduce „Pester Lloyd” din „Narodni Listy” și îl numește „un pasagi, care pătîmese de alienațiune mentală”, ear' la încheierea pasagiului dîce earăși: „Noi nu-i vom face acestui diar plăcerea de a intra în acele motive, pe cari le află diarul cehic într-o stare de *delirium tremens* politic.” Care pe care se va dovedi?

*

A doua fabrică de arme în Ungaria dă mult prilegiu de polemizare foilor cehice. Cu deosebire polemizează „Hlas Naroda”, acest organ dîce, că el e învoit cu ridicarea noiei fabrici de arme, dar' întreabă, ce avantaj ar fi pentru Austria, dacă s'ar ridica a treia fabrică de arme în Bohemia, pe spesele statului. Austria de sigur ar afla mai mult folos material și moral din fabrica bohemă, decît din cele ale Ungariei, care amîndouă sînt edificate cu bani străini și cîștigul lor tot la străini merge, pe cînd noi secerăm vînt și în loc de folos adunăm deficit numai.

*

„Un mare eveniment”. Sub acest titlu cetim în oficiosul „Nemzet”, că în partea nordică a Ungariei, în Trstina s'a înființat o casină maghiară cu scop de a propaga cultura și limba maghiară. În fruntea acestei nouă reuniuni de maghiarizare se află autoritățile judiciare și administrative. Pînă acum s'a făcut un bun început, — spune „Nemzet”, — profesorii și elevii gimnasiului au contribuit cu o sumă considerabilă pentru scopurile „Casinei”. Oficiosul face în urmă apel la toți Maghiarii de bine ca să contribuie cât mai mult, că e vorba de a lăți limba și cultura maghiară între Slovaci. — Bieții Maghiarii! Sînt cinci ani de cînd au mania de a înființa sute de reuniuni de maghiarizare și totuși pînă acum nu se pot mîndri de succese pe terenul maghiarizării. Toată activitatea lor de pînă acum se reduce la bancheturi splendide și costisitoare și la fanfaronade patriotice.

*

Maghiarii din Moldova. Societatea geografică maghiară a ținut la 10 Noemvrie o ședință sub presidența d-lui I. Hunfalvy. Cu această ocaziune dl Aladár Ballagi a vorbit despre Maghiarii din Moldova. Conferențiarul a arătat adîncă sa părere de rău, că Ciangăii moldoveni sînt condamnați a perii, adecă a se românișa, din cauză că ei n'au nici preoți, nici învățători maghiari.

*

Comerțul României cu Ungaria. Ministerul de comerț din Budapesta publică statistica mișcării comerciale a Ungariei pe luna lui Iulie a. c. Găsim în ea, în ceea ce privește România, că: Ungaria a importat din România în decursul acestei luni 264 bucăți sau 23,903.45 măști metrice; și a exportat în România 26 bucăți sau 19.203 măști metrice. Situația României cum vedem, e mai favorabilă.

*

Un nou ord bulgar. Principele Coburg, după-cum se raportează din Sofia, a întemeiat un nou ord întru aducerea aminte de încoronarea sa. Ordul e împărțit în trei clase, de aur, de argint și de bronz. Pe aversul ordului e scris: „Prin

voința lui Dumnezeu și a poporului” ear' de desubt un „F”, pe revers e însemnat datul de cînd a început a domni principele. Clasa de aur se va da tuturor ministrilor, clasa de argint oficerilor, ear' cea de bronz se va oferi alegătorilor Sôbraniei și mulțimei poporului.

*

Fabricațiunea florilor artificiale ocupă în Paris aproape 30.000 de femei, cari trăesc numai din aceasta meserie. Unele din aceste femei sînt adevărate artiste și imitează florile naturale cu mare virtuozitate. Mai multă deservitate se recere pentru imitarea roșei, reginei florilor, și la această treabă se aplică cele mai dibace lucrătoare.

*

Exundările fluviilor din China au fost în anul acesta mai grozave ca ori-cînd. În lunile April și Maiu a. c. a făcut cu deosebire rîul Hoang-ho mari pagube în țeară, dar' încă nu s'a pomenit o catastrofă cauzată de exundare mai grozavă ca cea din 12 a. l. c. În săptămânile trecute a început Hoang-ho a crește într'un mod înforțat; mii de oameni lucrau din resputeri la repararea stavelor stricate, dar' totul a fost înzadar. Rîul a eșit din matcă, valurile au acoperit ținuturi întregi și într-o singură noapte s'au înneecat 9000 de oameni. Mai mult decît 100.000 de Chinezii au rămas în deplină sărăcie în urma exundărilor acestui rîu.

*

Spînzurarea celor patru anarchiști în Chicago. În 11 a. l. c. au fost spînzurați anarchiștii Spiesz, Engel, Fischer și Parsons. Toți au mers cu curagiu în fața furcilor, Fischer cîntînd Marseillaise, ceilalți trei mergeau tăcuți și palidi. Cînd deja funea i-a fost pusă pre lîngă grumaz, a strigat Engel: „Hurah! Trăescă anarhia!” Au murit repede toți. Părții celor condamnați au cerut intrare în închisoare, și după-ce nu-li s'a conces, ei au stăruit cu puterea și au fost închiși, la moment. La condamnare a asistat public numeros, dar' tumulturi și revolte nu s'au întemplat.

*

Un ceasornic de mărimea unei mazeri se află într'unul din muzeele din Elveția. Are un diametru de 3/16 policari și este pus pe capul unui creion. Arată nu numai oarele, minutele și secunde, ci și zilele lunii. Ceasornicul este o relice din timpurile acelea, cînd se aplicau astfel de obiecte de artă pe tabacheri, butoni sau inele. Se făceau astfel de obiecte de diferite forme ovale, optunghiulare, în formă de cruce etc.

Istoricul învățămîntului intuitiv.

De Ioan Russu.

(Urmare din nr. 247.)

II.

Bacon.

Dacă am întreba pe discipulii lui Socrate, dîce Macaulay într'un tratat al seu, — ce ați făcut, ce ați ajuns cu filosofia voastră, pe care cei mai erudiți bărbați ai anticității au cultivat-o mai mult de o mie de ani, pe care au protegiat-o puternicii, pe ai cărei profesori i-a stimat și iubit publicul, care filosofie a supt în sine aproape întreaga putere intelectuală a învățătorilor de pe atunci, — și ce a ajuns?... Ce principii a stabilit, ce fel de adevăruri a stabilit, pe care nu le-am scî și noi fîr' de aceea filosofie? De sigur — continuă Macaulay — astfel de întrebări l'ar fi încurcat și pe Simplicius și pe Isidor. Dacă am pune însă tot aceste întrebări și discipulilor lui Bacon, acestia n'ar pute răspunde: „A prelungit viața; a stîmpărat suferința; a stîrpit morburile; a făcut pămîntul mai roditor; a făcut sigură călătoria pe mare; a dat arme nouă soldaților; a inventat poluri necunoscute strămoșilor noștri; a condus trîsnetul de deasupra caselor în pămînt, fără-ca el să facă vre-o stricăciune; a iluminat cu lumina zilei întunerecul nopții; a lătit cercul vederii omului; a mărit puterea musculară a omului; a mărit înțelea; a nimicit depărtarea, etc. etc., care toate nu sînt încă isprăvite, căci filosofia lui Bacon nu odihnesce, merge mereu înainte, nici odată nu este perfectă, legea ei este progresul.”

Am reproduc aceste câteva rînduri din tractatul lui Macaulay, pentru-că după a mea părere nimic și nimeni mai bine nu ar fi putut face asemănare între filosofia, învățătorii din trecut și între cele de azi. Întrebînd, care este cauza acestei mari deosebiri? — gîndindu-ne la cele expuse în articolul nostru precedat, ușor vom pute răspunde astfel: Causa deosebirii între învățătorii din trecut și între cele inaugurate de marele Bacon o putem găsi în următoarele:

Bacon cu spiritul lui ager a pîtruns cu o singură privire în toată filosofia din trecut, a vădît și care este izvorul ei, și care sînt rezultatele; a vădît, că izvorul acelor învățători a fost mai mult închipuirea, că bazele acelei filosofii sînt puse pe nisele hypotese ușor de sfîrmat. Cît despre rezultatul acestor învățători, a vădît, că acela, deși este de valoare în unele privințe, pentru fericirea omenirii nu mult fac, căci fructele ei sînt culesc numai de un cerc mai restrîns; majoritatea omenirii nu-i simte efectul.

A vădît Bacon, că învățății de pe atunci i'și-au îndreptat toată cercetarea lor asupra unor lucruri de tot abstracte și fîră nici un sens; cele mai multe idei ce le aveau, erau false ori greșite, pentru-că nu aveau de basă intuiția, ci mai adese-ori în loc de adevăr real, adevăr închipuit; în loc de demonstrare științifică, se mulțumea cu o dialectică puternică, singurul lor mijloc de salvare în discuțiunile filosofice. Pentru care motiv apoi secolul de-a rîndul aproape

nici o invenție ingenioasă, nici un adevăr, care se poată produce ceva folositor, ceva practic pentru omenire.

Ear' Bacon era omul practicii, omul realismului, care deși în viața sa a fost prigonit și osîndit pentru fapte sîvîrșite dintr'un egoism grosolan, totuși în cercetările sale, scopul, interesul omenirii îl urmărea; întru cercetarea mijloacelor, cu care să ne fericim, i'și-a petrecut viața de învățat.

Învățătura, știința, înaintea lui atîta prețuia, cîtă fericire — folos practic — putea să procure omului.

Întru atîta vom să cultiva științele.

Fericirea noastră depinde dela lucrurile, ce ne înconjoară, dela firea lor, cu care noi sîntem într-o relație intimă.

Deci să cunoaștem mai înainte lucrurile de prin pîrgiurii noastre, dîcea el, ear' acolo, unde este vorba despre cum să începem a ne îmbogăți mintea cu noțiuni, idei, este convins, că numai intuiția poate fi ceea-ce ne poate face în curat cu lumea externă, și din care lucru a venit apoi la idea, că toate învățătorii, întru cât se poate, să se cîștige prin intuiție; accentuează — pentru înțelegerea oară în secolul său — utilitatea intuiției; spune, care să fie principiile condu cătoare la intuiție, cu un cuvînt este primul, care vorbește despre învățămînt intuitiv în înțelesul cuvîntului de azi.

Stabilind regulile acestui învățămînt și ținînd totdeauna cont de dinsele în lucrările sale, filosofia lui devine filosofia faptelor, pre lîngă filosofia din trecut, care era filosofie de vorbe.

Intuiția, învățămîntul intuitiv, i-a servit dar' a trece dela vorbe la fapte, de a rupe cu filosofia mistică, plină de erori și cu puțină valoare practică; de a pune baza unor învățători și unui sistem de învățămînt (metodul intuitiv), care preocupă pe învățății și pe pedagogii de 300 ani, și care metod dezvoltat de erudiți urmași ai lui, a dat cu totul alt caracter învățămîntului, a înlesnit culegerea cunoștințelor și a schimbat formal întreaga viață omenescă.

Care a fost efectul stabilirii principiului: Toate prin intuiție, — ce s'a născut în urma lăfîrii și aplicării acestui principiu, mai bine vom pute vedea, după-ce vom cîti rîndurile următoare ale lui Macaulay, unde pune față în față un învățat din vechime și unul dela Bacon încoace.

Să ne închipuim, dîce Macaulay, — că un discipul de al lui Epictet și Bacon călătoresc împreună. Ajung într'un sat, unde băntuie bubatul, și găsesc case închise, strade deserte, bolnavi părăsiți și mame, care plîng asupra morții copiilor lor. Stoicul asigură pe locuitorii îngrozii, că nimic rău nu este în bubat, și că înaintea unui învățat morburile, miseria, moartea și pierderea amicilor nu e nici un rău. Baconistul scoate o lanțetă și începe a vaccina.

Dau de nisele onăși (baieși) înspăimîntați. Gasuri stricăcioase tocmăi acum au omorît o parte din ei, și cei rămași nu îndrănesc a se coborî în onă. Stoicul îl asigură, că asta nu-i nimic. Baconistul, care nu sporește vorbe multe, inventează o lampă de asigurare.

Găsesc un negustor, a cărui corabie a suferit naufragiu și care își frînge mîinile la tîrm, vădînd cum înaintea ochilor lui se cufundă corabia cu toată bogăția lui, și gîndindu-se, că a rămas prin asta sărac, lipit pămîntului.

Stoicul îl încurajază și i' spune să nu caute fericirea în lucruri, ce nu țin de el, și i' recitează întreg acel capitol din Epictet, unde vorbește despre zădărnicia lucrurilor din lume, și că numai în sufletul nostru să căutăm fericirea. Baconistul își face un instrument și se coboară cu el în mare și scoate tot ce este de valoare, din cele-ce s'au cufundat.

S'ar mai pute în multe feluri arăta diferența între spini și fructe, între filosofia de vorbe și aceea a faptelor.

Cred, că ori-și-cine va recunoaște, după-ce va fi meditat asupra acestui lucru, că numit în urma dezvoltărilor, ce a dat acestei cestiuni Bacon, a putut să ajungă omenirea, că astăzi să aibă un așa sistem de învățămînt, de care ajutat, ori-ce învățător, din cea mai fragedă etate a omului, întru cu mai multă facilitate în minte, acolo prinde o rădăcină mai adîncă, rămîne dar' mai mult în memorie, și mai pre sus de toate: noțiunile cîștigate astfel sînt clare și complete.

Acest sistem de învățămînt s'a inaugurat de cătră Bacon, căci el a fost primul, care după-cum am spus și mai sus, a dîs, că intuiția este baza tuturor învățătorilor.

(Va urma.)

Varietați.

(Daruri pentru Papa.) Sultanul a dăruit sîntului părinte cu ocaziunea jubileului seu sacerdotal un inel episcopal împodobit cu trei-deci și cinci diamante. Nu încapă îndoeală, că Papa îi va trimite drept rîsplată binecuvîntarea lui. Cum s'au schimbat timpurile: urmașul califului face un dar Papei și capul bisericii catolice, departe de a blăstîma pe Padișah, îl binecuvîntează. Președintele Grevy a trimis lui Leon XIII o garnitură de camin de porcelan „vieux-Sèvre”. Ducele de Magenta, mareșalul Mac Mahon i'a dăruit două vase frumoase de Sèvre. Charles Gounod a compus pentru ocaziunea jubileului o cantată minunată și a trimis manuscrisul la Vatican. Elevele institutului parisian „Sacré coeur” au brodat un covor de scară în lungimea de o sută de metri pentru scările Vaticanului; în mijlocul broderiei figurează sentențe din Evanghelie. Douăzeci și nouă doamne din aristocrația parisiană, între care multe june, i'și-au tăiat pîrul capului, cu care au umplut un scaun de rugăciune destinat pentru usul sîntului pă-

rinte (ciudadă idee). Trebuie să mai menționăm darul orfelinelor parisiene: un mare calendar brodat, reprezentînd toți sînții.

(Visită la Voltaire.) Un străin dorea să vadă pe renumitul poet Voltaire și se duse să-l viziteze. Servitoarea intră la Voltaire și îi spuse, că are o vizită. Poetul rău dispus strigă: „Spune-i că nu sînt acasă”. — Străinul auzînd din odaia laterală vocea poetului îi trimise răspuns prin servitoare, că a auzit, că este acasă. Voltaire dîse atunci: „Spune-i dară, că sînt bolnav”. — Străinul îi răspunde: „Bine, eu sînt doctor și-l voi însănătoșa”. — Servitoarea raportă poetului răspunsul străinului. „Ei drace”, dîse Voltaire, „spune-i, — dacă nu, că am murit”. — Auzînd străinul și această scusă, răspunde calm: „Ei bine, voi aștepta pînă îl va îngropa; am mai acompaniat eu și pe ații la groapă”. — Auzînd Voltaire aceasta nu mai putu de ris și-i dîse: „E obraznic acest vizitator, dar' se pare că are spirit; lasă-l să intre”. — După ce intră străinul fu întîmpinat de Voltaire cu vorbe: „Mi-se pare, că D-ta mă ții de un animal sîlbatic dintr'o menagerie. Dacă e treaba așa, atunci să scî, că ai să plătești entrêe. — „Bine, răspunde străinul, fără să fie alterat cătuși de puțin, eată plătesc entreul dublu, căci vreau să viu și mîne să te vîd”. — Lui Voltaire îi plăcu atât de mult de noua cunoștință, încît să despărțiră ca nise buni prieteni.

(A plătit ducele gluma.) Ducele Carol de Wurtemberg, care era foarte glumeț în tînețele sale, eșînd odată la preumblare într'untr-o casă de țeran, unde găsi o femeie, care bătea un într'un putineiu. Ducele ceru un pîhar de lapte, și pînă-ce îi aduse femeia laptele, își făcu batjocură și aruncă în putineiu, un pisic și un galbin. Aducîndu-i-se laptele îl beu și plecă. Trecuse un an de zile dela această întîmplare și principele, care trecu earăși pe acolo intră tot în aceeași casă. Femeia nu-l mai cunoscî. Ceru earăși un pîhar de lapte, și cu această ocaziune femeia îi istorisi ce pătise odată, cînd prepara unt și terminînd istorisirea dîse: „Bine ar fi să mai capăt atît de ușor un galbin!” Ducele curios întrebă: „Dar' cu untul ce ai făcut?” — O, l'am vîndut bine, l'am trimis la palatul ducelui și mi-l-a cumpărat.” — De atunci ducele n'a mai făcut astfel de glume.

Medicamentul meu de casă. (Szepes-Görgö Ungaria). Stimabile domnule! Excelent bucele D-Voastre pilule elvețiane ale apotecarului R. Brandt m'au scăpat deja cu deservire de bater de inimă și de artîlnă, pentru ceea-ce îți exprim mulțumita mea. Nu întrelas a recomanda și altora bunul D-Voastă medicament. Eu însuși îl folosesc și mai departe în modul prescrip. Rămân cu stimă distinșă, Adolf Egermann, birtar. Pilulele elvețiane ale apotecarului R. Brandt se află în cutii à 70 chgr. în apotecă, dar' se fie omul cu băgare de seamă la crucea roșie pe basă albă cu subscrierea proprie alui R. Brandt.

Posta ultimă.

Brașov, 13 Noemvrie n. Căpitătanul de honveți Kutkovsky, după defraudarea banilor oficiali, falsificare de cambii și după păgubirea camerașilor sei, a dispărut. Incidentul a produs mare senzațiune, deoarece-cu Kutkovsky trecea de un om liniștit și cinstit.

Budapesta, 13 Noemvrie n. Comunitatea bisericii evanghelice și-a serbat festivitatea seculară a existenței sale, prin un banchet, la care au participat toate notabilitățile.

San-Remo, 13 Noemvrie n. Starea generală a principelui moștenitor german, somnul și pofta de mîncare sînt bune; momentan nu există pericol de viață.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI”.

San-Remo, 14 Noemvrie n. În general, principele moștenitor se află excelent; momentan nu există nici un pericol de viață. Boala poate să țină ani întregi. Makenzie pleacă și se va reîntoarce preste patruspre-dece zile. Principele moștenitor își face din nou obicinutele sale preumblări.

Londra, 12 Noemvrie n. Ieri, în decursul zilei întregi, s'a adunat poporul la Trafalgar-Square. Între lucrători și poliție s'au întemplat de repețite-ori ciocniri; 400 indiviși au fost arestați, între acestia și un membru al parlamentului. Mai mulți au fost răniți. Numai în spitaluri au fost primiți 75 răniți. În părțile de prin pîrgiur s'au întemplat dese ciocniri, deoarece-ce poliția a împedecat pe oameni a merge spre Trafalgar. Seara la 6 oare a început mulțimea a se împrăscia.

Redactor responsabil: **Adrian Cașolțanu.**

Economic.**Vinul natural.**

Se deosebesce de cel văpsit artificial prin mai multe chipuri.

Eată un mijloc, pe care îl poate întrebuința lesne și iute toți aceia, care au nenorocirea de a se hrăni prin birturi în un mod aproape regulat.

Înmoi în păharul cu vin al birtășului mieș de pâne până-ce mieșul a absorbit toată cantitatea de vin ce începe în el; după aceea se scoate miezul și se pune în o farfurie plină cu apă.

Vinul roșu dacă a fost văpsit artificial văpsese îndată apa din farfurie cu o culoare roșie violetă; pe când dacă culoarea vinului e naturală apa din farfurie nu-și schimbă fața decât preste un sfert de ceas și la început apa capătă culoarea opalului.

„G. S.”

Piața din Brașov, 11 Noem. Grâul hectolitra fl. 5.10, grâu mestecat fl. 3.40, sâcara fl. 3.30, orș fl. 3.10, ovș fl. 1.60, cucuruz fl. 3.60, málaiul fl. 5.—, mazerea fl. 5.90, liniea fl. 6.90, fasolea fl. 4.10, crumpenele fl. —.75 carnea de vită p. kilo 32 cr., carnea de porc 40 cr., carnea de berbec 24 cr.

Tergul de râmători în Steinbruch. În 12 Noemvrie n. s'a notat: unguresci bătrâni grei 43.— cr. până 43.1/2 cr. unguresci grei, tineri 44.1/2 cr. până 45.— cr., de mijloc 45.— cr. până 46.— cr., ușori 45.— cr. până 46.— cr., marfă țărănească, grea 43.— cr. până 43.1/2 cr., de mijloc 42.— cr. până 43.1/2 cr., ușoară 40.— cr. până 42.— cr., românesce de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr. transito ușori — cr. până — cr., transito sârbesci grei 42.1/2 cr. până 43.— cr., transito de mijloc 42.1/2 cr. până 43.— cr., transito ușori 41.— cr. până 42.— cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpenți la gară.

LOTERIE.

Tragerea din 12 Noemvrie st. n.

Timișoara: 62 12 34 35 50.

Viena: 6 31 70 32 46.

Cursul pieței din Sibiu

din 14 Noemvrie st. n. 1887.

Hârtie-monetă română	Cump.	8.54	vând.	8.58
Lire turcesci		11.20		11.25
Imperiali		10.20		10.25
Ruble rusești		1.10		1.11

Piața cerealelor din Portul Brăila.

Raportor Nicolai V. Perlea, Brăila.

Operațiile efectuate în 30 Octomvrie v. 1887.

Vânzătorii	Cumpărătorii	felul	hectol.	greut. libre	prețul lei în aur
Matei	Feitler	Grâu	10500	601/4	9.77 1/2
Cușof	Mila & fiu	"	3000	601/4	9.85
Marghiloman	Negroponte	"	3300	58 5/8	8.50
Curvisiano	Cohen	"	2200	59 1/2	9.60
Emberico	Sechiari	"	2500	60 5/8	9.72 1/2
"	"	"	3900	58 1/4	8.40
"	"	"	3700	60	9.90
"	Zerman	"	2400	62	10.45
Chrisoveloni	"	"	2500	61 5/8	10.35
Vrioni	Carnavali	"	1500	62 5/8	11.15
L. Dreifus	L. Mendl	"	4500	61	10.75
Sasu	Feitler	Săcară	1600	56 5/8	6.20
Grosoviei	Nicolopolu	Porumb	1000	57	6.20

Agiul 13.25—13.30 la %.

Operațiile efectuate în 31 Octomvrie v. 1887.

Vânzătorii	Cumpărătorii	Grâu	3800	57 5/8	7.90
Vamvuri	Peirano	"	3700	58	8.—
Lombardo	Sechiari	"	2000	60	10.65
Cușof	Schmierer	"	3200	60 1/4	10.50
"	Mihailleanu	"	1850	61 1/4	10.65
"	"	"	2750	60	9.60
L. Mendl	Peirano	"	2450	59 5/8	8.85
Cațica	"	"	3500	58 5/8	8.85
"	"	"	950	58 5/8	8.70
"	"	"	1550	59 1/4	9.25
"	"	"	1050	60 5/8	10.75
L. Mendl	Felner	"	2000	59 1/4	9.—
Bach	"	"	1700	58 1/2	8.90
Curvisiano	Verona	"	1000	60	9.60
Marghiloman	Carnevali	"	1500	61 1/2	11.—
"	"	"	1250	62 5/8	11.17 5/8
Chrisoveloni	"	"	1900	62 1/4	10.60
"	Zerman	"	2000	60 1/2	9.50
Politi	"	"	6700	59 1/4	9.40

Agiul 14.05—14.10 la %.

Bursa de București.

12 Noemvrie	4 oare p. m.	Casa	Ultim
Renta rom. per 1875 5%	—	—	—
Renta română amort. 5%	—	—	—
(Schuldverschreib.)	—	—	—
Oblig. de Stat. C. F. R. 6%	—	—	—
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	—	—	—
Împrumutul Municipal 5%	78.—	—	—
Scrisuri func. rurale 7%	—	—	—
Scrisuri func. rurale 5%	—	—	—
Idem urbane 7%	—	—	—
Idem urbane 6%	—	—	—
Idem urbane 5%	—	—	—
Banca Naț. (500 lei v. ntr.)	1030.—	1036	1034
Soc. Dacia-Rom. (250 lei v. ntr.)	230.—	—	—
Soc. de Asig. Naț. (200 lei v. ntr.)	—	—	—
S. cred. mob. r. (250 lei v. ntr.)	—	—	—
Soc. r. de con. (250 lei v. ntr.)	—	—	—
Oblig. Casei Pensunilor	—	—	—
Agio.	13.76	14.30	—
Schimb	—	—	—
Londra 3 luni	25.15	—	—
" cek	25.33 1/4	—	—
Paris 3 luni	99.30	—	—
" cek	100.10	—	—
Berlin 3 luni	123.50	—	—
" cek	124.30	—	—
Viena	2.02	—	—
Agio.	14.45	—	—

Bursa de Budapesta

din 12 Noemvrie st. n. 1887

Rentă de aur ung. 6%	99.70
" " hârtie 4%	85.80
Împrumutul căilor ferate ung.	149.—
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	96.50
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	—
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	112.25
Bonuri rurale ung.	104.50
" " cu cl. de sortare	104.—
" " bânățene-timișene	104.—
" " cu cl. de sortare	104.—
" " transilvane	104.—
" " croato-slavone	—
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	99.50
Împrumut cu premiu ung.	122.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	122.50
Rentă de hârtie austriacă	81.—
" " argint austriacă	82.25
" " aur austriacă	111.25
Losuri austr. din 1860	134.50
Acțiunile băncii austro-ungare	885.—
" " de credit ung.	282.50
" " " austr.	276.80
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina”	102.—
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.92
Napoleon-d'ori	9.94
Mărci 100 imp. germane	61.70
Londra 10 Livres sterlingi	125.90

Bursa de Viena

din 12 Noemvrie st. n. 1887.

Rentă de aur ung. 6%	98.50
" " hârtie 4%	85.25
Împrumutul căilor ferate ung.	140.25
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	96.60
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	—
Amortizarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	112.25
Bonuri rurale ung.	104.70
" " cu cl. de sortare	104.25
" " bânățene-timișene	104.—
Bonuri rurale ung. cu cl. de sortare	104.—
" " transilvane	104.25
" " croato-slavone	104.25
Despăgubire pentru dițma ung. de vin	99.—
Împrumut cu premiu ung.	123.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	123.30
Rentă de hârtie austriacă	81.15
" " argint austriacă	82.50
Rentă de aur austriacă	112.10
Losuri austr. din 1860	134.75
Acțiunile băncii austro-ungare	889.—
" " de credit ung.	282.75
" " " austr.	276.25
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.98
Napoleon-d'ori	9.96
Mărci 100 imp. germane	61.72 1/2
Londra 10 Livres sterlingi	125.75

Medicinae universae**Dr. P. Cioranu**

ord. 2—3 strada Morei Nr. 8.

[513] 1—6

Vinuri bune.

Vinuri bune, naturale, din anul acesta și mai vechi, de tot soiul; în deosebi bacatorul și cel negru de Mènes îl recomand Onorabilului Public, cu prețurile cele mai moderate. Mustre se expediază gratis și franco.

Georgiu Cuparescu,

proprietar de vii în Kuvín

p. u. Györök.

[512] 2—3

Cea mai bună [448] 15

Hârtia de țigarete

e veretabilul

LE HOUBLON

fabricat francez

de CAWLEY & HENRY, în PARIS

A se feri de imitațiune.

Această hârtie se recomandă cu căldură din partea domnilor Dr. I. I. Pohl, D. E. Ludwig, D. M. Lippmann profesori de chimie la universitatea din Viena, pentru curățenia sa absolută și pentru-că nu are în consistența sa nici o materie stricăcioasă.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octomvrie 1887.

Budapesta—Predeal					Predeal—Budapesta					Budapesta—Arad—Teiuș					Teiuș—Arad—Budapesta					Copsa mică—Sibiu			
	Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren mixt		Tren de persoane	Tren accelerat	Tren omnibus	Tren mixt		Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane		Tren omnibus	Tren mixt	Tren omnibus	Tren de persoane	Copsa mică				
Viena	11.10	7.40			București			7.30		Viena	11.10	2.—	Teiuș	1.42	11.24	3.—			Copsa mică		2.29	4.15	
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.18	Predeal			1.14		Budapesta	8.20	9.05	Alba-Iulia	2.32	12.09	4.59			Șeica mare		3.02	4.45	
Szolnok	11.05	4.05	7.—	9.38	Timiș			1.45		Szolnok	11.20	12.41	Vințul de jos		12.30	4.22			Loamneș		3.46	5.26	
P. Ladány	2.02	5.47	5.40	12.02	Brașov			2.32		Arad	4.10	5.45	Șibot		1.01	4.51			Ocna		4.18	5.57	
Oradea mare	4.18	7.01	8.35	1.46	Feldioara	4.01		7.20		Glogovaț	2.17	4.30	Orăștia		1.32	5.18			Sibiu		4.42	6.30	
Vărad-Velenceze		7.11	9.12	2.01	Apatia	4.47		7.57		Györök	2.37	4.43	Simeria (Piski)	11.—	2.32	6.15			Sibiu		8.50	10.25	
Fugyi-Vásárhely			9.22	2.08	Agostonfalva	5.28		8.24		Pauliș	3.19	5.07	Deva	11.21	2.52	6.35			Ocna		9.17	10.49	
Mező-Telegd			9.39	2.19	Homorod	5.59		8.47		Radna-Lipova	3.48	5.19	Branička		3.23	7.02			Loamneș		9.45	11.15	
Rév		7.41	10.17	2.41	Hasfalău	6.49		9.24		Conop	4.05	5.41	Ilia		3.55	7.28			Șeica mare		10.20	11.45	
Bratca		8.10	11.36	3.24	Sighișoara	8.35		10.37		Bérvava		6.09	Gurasada		4.08	7.40			Copsa mică		10.49	12.10	
Bucia			12.16	3.47	Elisabetopolu	9.12		11.—		Soborșin		6.28	Zam		4.44	8.11							
Ciucia			12.54	4.07	Mediaș	9.56		11.34		Conop		7.25	Bérvava		5.80	8.46							
Huiedin		9.04	1.57	4.35	Copsa mică	10.37		12.03		Zam		8.01	Conop		6.27	9.33							
Stana		9.34	3.11	5.15	Micăsasa	10.59		12.18		Gurasada		8.34	Radna-Lipova	9.06	7.28	10.27	5.50						
Aghiriș			3.40	5.37	Blaj	11.16		12.26		Ilia		8.55	Pauliș	9.26	7.43	10.42	6.13						
Ghirbău			4.15	5.53	Crăciunel	11.37		12.42		Branička		9.19	Deva	9.46	7.59	10.58	6.38						
Nădășel			4.36	6.05	Teiuș	11.51		2.06		Deva	1.47	9.51	Glogovaț	10.21	8.28	11.35	7.19						
		10.34	4.55	6.20	Cluj	12.16		1.11		Orăștia	2.08	10.35	Arad	10.38	8.42	11.39	7.38						
			5.26	6.38	Aiud	12.33		1.23		Șibot		11.11	Szolnok		9.17	12.31							
Cluj	11.—			7.08	Vințul de sus	2.18		2.27		Vințul de jos		11.43	Budapesta		2.32	5.12							
Apahida	11.19			7.36	Cucerdea	2.48		2.49		Alba-Iulia	8.05	12.36	Viena		6.—	8.20							
Ghirbău	12.33			9.16	Ghirbău	2.56		2.56		Teiuș	8.59	1.29	1.41		3.—	6.05							
Cucerdea	1.11			10.—	Apahida	3.14		3.12															
Uioara	1.18			10.09	Cluj	4.01		3.76															
Vințul de sus	1.25			10.19		5.28		5.01															
Aiud	1.46			10.48		5.56		5.21															
Teiuș	1.46			11.55		6.37	6.01	8.—															
Crăciunel	2.25			12.24	Nădășel	6.58	6.19	8.36															
Blaj	2.50			12.52	Ghirbău	7.14		9.02															
Micăsasa	3.35			1.34	Aghiriș	7.29		9.32															
Copsa mică	4.01			2.19	Stana	7.56		10.11															
Mediaș	4.20			2.46	Huiedin	8.18	7.12	10.51															
Elisabetopolu	4.55			3.31	Ciucia	8.58	7.41	12.16															
Sighișoara	5.42			3.59	Bucia	9.15		12.50															
Hasfalău	6.01			4.32	Bratca	9.34		1.19															
Homorod	7.27			6.53	Rév	9.53	8.20	2.—															
Agostonfalva	8.08			7.21	Mező-Telegd	10.25	8.46	3.04															
Apatia	8.36			8.28	Fugyi Vásárhely	10.47		3.36															
Feldioara	9.06			9.02	Vărad-Velenceze	10.57		3.52															
Brașov	9.46			9.52	Oradea-mare	11.04	9.11	4.03															
Timiș	1.55				P. Ladány	11.19	9.16	10.55															
Predeal	2.53				Szolnok	1.15	10.37	1.23	7.30														
București	3.28					3.29	12.20	3.24	5.25														
	9.35				Budapesta	6.33	2.15	7.45	10.—														
					Viena	2.50	8.—	6.05															

Nota: Numerii încadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.

Budapesta—Arad—Teiuș				Teiuș—Arad—Budapesta				Copsa mică—Sibiu				
	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane		Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane		Tren omnibus	Tren de persoane	Tren de persoane	
Viena	11.10	2.—	Teiuș	1.42	11.24	3.—		Copsa mică		2.29	4.15	
Budapesta	8.20	9.05	Alba-Iulia	2.32	12.09	4.59		Șeica mare		3.02	4.45	
Szolnok	11.20	12.41	Vințul de jos		12.30	4.22		Loamneș		3.46	5.26	
Arad	4.10	5.45	Șibot		1.01	4.51		Ocna		4.18	5.57	
Glogovaț	2.17	4.30	Orăștia		1.32	5.18		Sibiu		4.42	6.30	
Györök	2.37	4.43	Simeria (Piski)	11.—	2.32	6.15		Sibiu—Copsa mică				
Pauliș	3.19	5.07	Deva	11.21	2.52	6.35		Sibiu		8.50	10.25	
Radna-Lipova	3.48	5.19	Branička		3.23	7.02		Ocna		9.17	10.49	
Conop	4.05	5.41	Ilia		3.55	7.28		Loamneș		9.45	11.15	
Bérvava		6.09	Gurasada		4.08	7.40		Șeica mare		10.20	11.45	
Soborșin		6.28	Zam		4.44	8.11		Copsa mică		10.49	12.10	
Zam		7.25	Bérvava		5.80	8.46						
Gurasada		8.01	Conop		6.27	9.33		Cucerdea—Oșorheiu—Regh.-săs.				
Ilia		8.34	Radna-Lipova	9.06	7.28	10.27	5.50	Cucerdea		3.22	10.20	3.25
Branička		8.55	Pauliș	9.26	7.43	10.42	6.13	Cheța		3.52	10.50	3.58
Deva	1.47	9.51	Györök	9.46	7.59	10.58	6.38	Ludoș		4.18	11.11	4.20
Simeria (Piski)	2.08	10.35	Glogovaț	10.21	8.28	11.35	7.19	M.-Bogat		4.23	11.20	4.30
Orăștia		11.11	Arad	10.38	8.42	11.39	7.38	Cipeu-Iernut		5.—	11.57	5.11
Șibot		11.43	Szolnok		9.17	12.31		Kerelô-Sz.-Pál		5.15	12.12	5.28
Vințul de jos		12.18	Budapesta		2.32	5.12		Nireșteu		5.38	12.36	5.53
Alba-Iulia	8.05	12.36	Viena		6.—	8.20		Oșorheiu		5.57	12.55	6.13
Teiuș	8.59	1.29			3.—	6.05		Reghinul-săs.		6.17	1.20	
Simeria (Piski)—Petroșeni			Petroșeni—Simeria (Piski)					Regh.-săs.—Oșorheiu—Cucerdea				
Simeria	6.47	2.42	Petroșeni		6.10	2.50		Reghinul-săs.		8.56	8.—	
Streiu	7.40	3.25	Banița		6.53	3.37		Oșorheiu		10.45	9.49	
Hațeg	8.58	4.16	Crivadia		7.37	4.15		Nireșteu		6.56	12.15	10.20
Pui	10.09	5.11	Pui		8.20	5.40		Kerelô-Sz.-Pál		7.16	12.35	10.39
Crivadia	11.09	5.58	Hațeg		9.01	6.23		Cipeu-Iernut		7.40	12.58	11.02
Banița	12.06	6.40	Streiu		9.52	7.14		M.-Bogat		8.03	1.19	11.23
Petroșeni	12.46	7.12	Simeria		10.31	7.50		Ludoș		8.37	1.49	11.53
Arad—Timișoară			Timișoară—Arad					Cheța		8.51	2.02	12.06
Arad	6.05	5.48	Timișoară		6.25	5.—		Cucerdea		9.08	2.18	12.22
Aradul nou	6.33	6.19	Mercizfalva		7.19	6.02				9.40	2.46	12.50
Németh-Ságh	6.58	6.44	Orczifalva		7.46	6.32		Simeria (Piski)—Uniedoară				
Vinga	7.29	7.16	Orczifalva		8.15	7.02		Simeria (Piski)				2.18
Orczifalva	7.55	7.47	Németh-Ságh		8.36	7.23		Cerna				2.39
Mercizfalva	8.14	8.08	Aradul nou		9.11	8.01		Uniedoara				3.05
Timișoară	9.08	9.02	Arad		9.27	8.17		Uniedoară—Simeria (Piski)				
Ghiriș—Turda			Turda—Ghiriș					Uniedoara				5.10
Ghiriș	9.26	4.19	Turda		8.29	3.19		Cerna				5.36
Turda	9.47	4.40	Ghiriș		8.50	3.40		Simeria (Piski)				5.55